

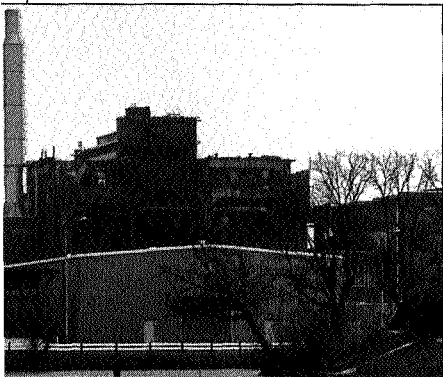
BLAUW ASBEST VAN HELPMANCENTRALE NAAR STORTPLAATS

Job Schreuder

Vanaf 1983 wordt blauw asbest van de Helpmancentrale in plastic zakken onder de stortplaats voor bouw- en sloopafval, grof stedelijk afval en normaal verwerkbaar bedrijfsafval, de "Stainkoel'n", in de gemeente Groningen gestort. Blauw asbest is de meest schadelijke soort asbest. Het is het sterkst kankerverwekkende van de asbestvormen als het wordt ingeademd of ingeslikt. Elk gebruik van deze niet afbreekbare stof is inmiddels verboden. Tot in het niet zo verre verleden werd het echter, net als "gewone" asbest, veel toegepast voor isolatiedoeleinden en brandbeveiliging in bepaalde soorten gebouwen, schepen en energieinstallaties. Zo ook in grote hoeveelheden in de oude Helpmancentrale van het EGD in Groningen.

Al geruime tijd was bekend dat men het ketelhuis van deze overbodig geworden centrale zou gaan slopen. Daarmee is men, na de definitieve stillegging in november 1982, geleidelijk begonnen. De arbeidsinspectie en de regionale milieuspektie stelden strenge eisen met betrekking tot de wijze van slopen met het oog op de bijzondere gevaren van blauw asbest. Minder zorgvuldig was echter de eindbe-

Helpmancentrale Groningen - in afbraak - (Noordaanzicht)

stemming van het goedje. Dat is na namaking in plastic zakken gedaan en op te voren ingemeten punten onderin de stortplaats de Stainkoel'n vlak bij de stad Groningen gedumpt. Hiervoor is geen enkele vergunning of ontheffing met inspraakprocedure nodig geweest. De reden hiervan is bijna ongelooflijk.

Wet chemische afvalstoffen?

Normaal valt asbest-afval al gauw onder de Wet chemische afvalstoffen. Dit hangt, vreemd genoeg, af van de concentratie (0,5 %) en niet van de absolute hoeveelheid. Maar nog veel erger is dat voor bouw- en sloopafval in alle gevallen een uitzondering op die wet geldt. Dit ongeacht eventuele ernstige verontreiniging van dit type afval. Bouw- en sloopafval is wettelijk niet meer dan een gewone afvalstof. In het geval van bijvoorbeeld asbest en nog meer blauw asbest is dat uiteraard een ongelooflijk gat in de wet. Wat betreft het blauw asbest van de Helpmancentrale redeneerden de provincie Groningen en de regionale milieuspektie namens het Ministerie van Milieubeheer doodleuk dat het goedje sloopafval was. En dat zelfs ondanks het feit dat het spul in afgescheiden vorm bij de sloop beschikbaar kwam. En zo werd het met goedkeuring van Provinciale Waterstaat Groningen op de stortplaats de Stainkoel'n van de Grontmij geaccepteerd.

Risico's

Weliswaar werd gestort in plastic zakken op te voren ingemeten plaatsen onder in de stortbult. En ook gebeurde het onder dekking van een klein gebrekkig rapportje van de commissie van TNO voor Asbest en andere Minerale Vezels dat stelt dat "gecontroleerd storten" als verwijderingsmethode de voorkeur verdient. Maar men realiseert zich echter nauwelijks dat asbest in het milieu niet afgebroken wordt, en dat de vezeltjes zich verder kunnen opdelen in kleinere, die schadelijker zijn. Bij de hier gekozen wijze van storten zijn de gevaren op korte termijn erg klein. Toch kan niemand nu voorspellen wat men over bijvoorbeeld 50 jaren

in ons dichtbevolkte land weer met zo'n afgewerkte belt gaat doen. Als de Stainkoel'n vol is, krijgt het gebied weer zijn agrarische bestemming. Zelfs kort geleden maakten grazende koeien de afgedekte randen van de stort al stuk. En het is maar de vraag of men zich in de toekomst de bewuste storting nog zal herinneren. De kans op ongewilde ontgraving is zeker niet uitgesloten. In het geval van de Stainkoel'n is er verder nog de faktor dat de grondwaterstand in het gebied hoog is, waarbij deze via bemaling bij de stortplaats slechts tijdelijk net laag genoeg wordt gehouden. Een folie onder de stort is niet aanwezig.

Alternatieven

Deze bedenkelijke gang van zaken vindt plaats ondanks het feit dat het chemisch al mogelijk is gebleken om asbest om te zetten in onschadelijke stoffen. Het moet alleen nog op grote schaal gerealiseerd worden. En in afwachting daarvan zou men in ons land asbest, en zeker blauw asbest, centraal tijdelijk moeten opslaan. Maar zo lang het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer zich keer op keer achter genoemd TNO-rapportje verschuilt zal de stimulans daartoe niet erg groot zijn.

Blijvend probleem

Overigens zouden ook bij een goede verwerking nog niet alle problemen uit de wereld zijn. Het komt namelijk ook voor dat asbest-houdend sloopafval ongemerkt of ongecontroleerd op stortplaatsen terecht komt of in zogenaamde puinbrekers. De aanvullende uitvoeringsbesluiten van de Afvalstoffenwet ten aanzien van puinbrekers houden op zich zelf ook geen rekening met dit grote probleem. En van het toezicht via de Bouwverordeningen en van het acceptatiebeleid bij stortplaatsen en puinbrekers moet men zich, ondanks eventuele goede voornemens en vergunningen, geen grote voorstellingen maken.

Wat betreft asbest zullen wij nog vele tientallen jaren met een gevaarlijke erfenis uit het verleden zitten.